

ΙΡΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ

Ἔτος Β'

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἄρ. 20

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐσωτερικοῦ Δρ 6 — Ἐξωτερικοῦ Φρ. χρ. 7

1 Ἰουλίου 1899

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

Κ. Φ. ΚΛΑΔΟΣ

ΕΡΝΑΝΗΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΕΜΜΕΤΡΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΣ Γ. ΠΑΡΑΣΧΟΥ

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον)

ΣΙΛΒΑΣ

Καὶ νὰ σ' ἐγγίσουν, ἀδελφέ, ἡ ὥρα των σημαίνει!
'Ερνάνης εἶσαι, ἢ πολὺ χειρότερον ἂν ἦσουν,
'Αν διὰ σέ ἀντὶ χρυσοῦ ἐν κράτος μὲ χαρίσουν,
'Ὡ ξένε! σὲ φιλονεικῶ ἀπέναντι τοῦ κόσμου
Καὶ πρὸς τὸν Κάρολον ἀφοῦ σὲ στέλλει ὁ θεὸς μου!
Δὲν ζῶ, ἂν τρίχα πειραχθῇ τῆς κεφαλῆς σου μία.—
'Ανεψιά μου, ἡ στιγμή ἐγγίξ' ἡ μακαρία!
Μακρύνσου ἤδη τὴν φρουρὰν νὰ ἐξοπλίσω τρέχω,
Νὰ κλείσω τὰς εἰσόδους.

(φεύγει μετὰ τῶν ὑπηρετῶν).

ΕΡΝΑΝΗΣ (ἀνερευνῶν παράφορος τὴν ἀοπλον ζώνην του).

Φεῦ! ἐν ζῆφος νὰ μὴν ἔχω!

'Ἡ Δόνα Σόλα, ἅμα τῇ ἐξόδῳ τοῦ δουκός, προχωρεῖ βήματά τινα, ὡς θέλουσα ν' ἀκολουθήσῃ τὰς γυναῖκας ἔπειτα σταματᾷ, καὶ μόλις αὐταὶ ἐξέρχονται, ἐπιστρέφει ἐναγωνίως πρὸς τὸν Ἐρνάνην.

ΣΚΗΝΗ Δ'

ΕΡΝΑΝΗΣ ΚΑΙ ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ

ΕΡΝΑΝΗΣ

Συγχαίρω! — Ὅ,τι ἂν εἰπῶ, καὶ ὅσον ἐξετάζω,
'Ὁ στολισμὸς σας μὲ πλανᾷ, μὲ θέλγει, — καὶ θαυμάζω!
Τὸ δακτυλίδι κάλλιστον τὸ στέμμα δι' ἀνάσσης,
Τὸ περιδέριον αὐτὸ λαμπρόν! τὰ φέλλια σας
'Ἐκ τῶν σπανίων! Πλὴν μηδέν, ὡς πρὸς ἐκεῖνην,
Ποῦ ὑπὸ μέτωπον ἀγνὸν ἐγκρύπτει κατασιγῆν;
Καὶ ἡ τιμὴ ὄλων αὐτῶν, ὡς ἐγγιστα ὅποια;
'Ὀλίγον αἰσθημα; 'φθηνὰ τῇ ἀληθείᾳ!
'Ὡ! νὰ προδίδη τις, νὰ ζῆ χωρὶς νὰ θορυβῆται!
Καὶ τελευταῖον, πιθανόν, ψευδεῖς οἱ μαργαρίται
Νὰ ἦναι, ὕαλος παντοῦ ἢ μόλυβδος ἐχῆθη.
Ψευδὴς χρυσός, ψευδὴς στολή, ψευδεῖς οἱ τόσοι λίθοι. . . .
'Α! τότε, τότε, δούκισσα, ὡς εἰς αὐτὰ συμβαίνει,
Ψευδὴς εἶν' ἡ καρδίκα σου καὶ λάμπει χρυσομένη!
Πλὴ, ὅχι, ὅλα γνήσια καὶ θαυμαστά τὸ σχῆμα,

Δὲν ἀπατᾷ ὁ προφανῶς ἐγγίζων εἰς τὸ μνήμα!
Τὰ πάντα πλήρη! — Σμάραγδοι, ἐνώτια βαρέα,
Δουκίσσης στέμμα, ἀρραβῶν περίγυρος. . . ὠραῖα!
'Ὡ! χεῖρε, χεῖρε, πίστεως βαθύ, ἀκμαῖον πάθος!
Ὅποια δῶρα ζηλωτά!

ΣΟΛΑ

'Ἰδέτε κ' εἰς τὸ βάθος.

Θὰ εὔρετ' ἐγχειρίδιον, ποῦ δι' ἐσᾶς καὶ μόνον
'Ἐπῆρ' ἀπὸ τὸν Κάρολον κ' ἠρνήθη ἓνα θρόνον,
Διὰ νὰ ἤμκι χλεῦθ σας καὶ δάκρυα νὰ πίνω!

ΕΡΝΑΝΗΣ

'Ὡ! ἄφες πρὸ τοῦ κάλλους σου γονυπετιῆς νὰ κλίνω,
Τὸ τρέμον δάκρυ ν' ἀσπασθῶ περὶ τὰ βλέφαρά σου,
Καὶ νὰ χυθῇ τὸ αἷμά μου διὰ τὰ δάκρυά σου!

ΣΟΛΑ

'Ερνάνη, φίλε, σ' ἀγαπῶ, σὲ συγχωρῶ. Ποτέ μου
ἠσθάνθη ἄλλο διὰ σέ;

ΕΡΝΑΝΗΣ

Μὲ συγχωρεῖ, Θεέ μου!

Καὶ μ' ἀγαπᾷ! Πλὴν πῶς κ' ἐγώ, κ' ἐγώ πῶς νὰ ἐλπίσω
Πῶς θ' ἀγαπήσω ἐμκυτὸν κ' ἐμὲ θὰ συγχωρήσω;
'Ὡ! ἄς μὲ εἴπη, ἄγγελε, τὸ συμπαθὲς σου στόμα
Εἰς ποῖαν γῆν ἐπάτησες, καὶ ν' ἀσπασθῶ τὸ χῶμα!

ΣΟΛΑ

'Ερνάνη! φίλε!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Μισητὸς κατέστην. Ἄκουσέ με.

Εἰπέ με μόνον σ' ἀγαπῶ, καὶ καθησυχασέ με.
Εἰπέ μέ το! Ποίας πληγᾶς ἢ λέξις αὐτῆ μόνη
'Απὸ τὰ χεῖλη γυναικὸς συχνὰ δὲν βαλσαμόνει!

ΣΟΛΑ

Μὰ κρίνη πῶς ὁ ἔρωσ μου εἶν' ἀσθενὴς τὴν μνήμην.
Πῶς ἄλλοι μὲ τὸν πλοῦτόν των, ἢ λάμπιν χωρὶς φήμην,
Νὰ καταιδῶσιν ἠμποροῦν μέχρις αὐτῶν οἱ νάνοι,
καρδίαν, ὅπου τ' ὄνομα ἐμβῆκε τοῦ Ἐρνάνη!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Φεῦ! ἐβλασφήμισα! Ἐὰν εἰς θέσιν εὐρισκόμην,
'Ὡ Δόνα Σόλα, καθὼς σύ, ἀρκεῖ, ἐδαρυτόμην
'Ἐνα μωρόν, πρᾶφρονα, σκαιόν, ὅστις ἐν χλεῦθ,
πληγόνει πρῶτον, κ' ἔπειτα ἠξεῦρει νὰ θωπεύη.
'Αν μ' ἀποβάλης, σ' εὐλογῶ. — Ἀρνήσου με, ἀρνήσου,
Διότ' ὑπῆρξεν ἔλεος καὶ πόνος ἡ ψυχὴ σου,
Διότι μὲ ὑπέφερες ἐπὶ πολὺ, διότι
Θολόνω τὰς ἡμέρας σου μὲ τ' ἄγριά μου σκότη,
Καὶ τέλος, σύ, γλυκύτητα καὶ μεγαλεῖον πνέεις,
Κ' ἐγώ, ἂν ἔζησα κακός, δὲν πταίεις σύ, δὲν πταίεις!
Προτίμησε τὸν γέροντα, καὶ ζῆσ' ἐν εὐτυχίᾳ
'Εγώ, ταλαίπωρος ἐγώ! ἠξεῦρεις δῶρα ποῖα

Νά σέ προσφέρω δύναμι; Πικρόν ὀδύνης βίον!
 Θά προτιμήσης μεταξύ αἱμάτων καί δακρύων.
 Ἡ ἐξορία, τὰ δεσμά, ἡ ἐκπληξις, τὸ αἶμα,
 Ἴδου τὸ περιδέραιον καί τὸ λαμπρόν σου στέμμα!
 Καί ἴσως σύζυγος ποτὲ εἰς εὐτυχίᾳ νυμφίαν
 Τοιαύτην προικὰ θλίψων δὲν ἔδωκε πλουσίαν!
 Ὁ δούξ σοὶ πρέπει· δέξαι τον, σέ λέγω, σύζυγόν σου.
 Ἐ! νὰ συμπάσχη τὸ γλυκὺ πῶς θέλεις μέτωπόν σου
 μὲ φυγοδίκου κεφαλῆν; Ἡ τίς νὰ σέ γνωρίσῃ
 ἄβραν, γαλήνιον, ἐμὲ τρικυμώδη φύσει,
 Σὲ φιλικῶς αὐξάνουσαν ὡς εἰς σκιάν τὸ κρῖνον,
 Ἐμὲ εἰς πέτρας παίοντα κ' εἰς θύελλαν κινδύνων,
 Καί νὰ εἰπῇ, αἱ τύχαι μας βαδίζου δρόμον ἕνα;
 Ἄ! ὄχι. Δὲν σ' ἀπέστειλεν ὁ Πλάστῆς δι' ἐμένα.
 Δὲν ἔχω ψῆρον ἄνωθεν καμμίαν, Ὑποκλίνω.
 Ὁ ἔρωσ σου, κλοπὴ ληστοῦ! Εἰς ἄλλους τὸν ἀρίνω.
 Ποτὲ τῆς θείας χάριτος δὲν εἶχομεν τὸ νεῦμα.
 Ἄν σὲ τὸ εἶπα, ἀγνοῶ τί εἶπα. Ἦτο ψεῦμα!
 Ποιῆ, ἀγάπη, χαίρετε! Σπρλᾶ τὸ στάδιόν μου!
 Ἄνωρελῆς, μὲ τὸ διπλοῦν παρῆλθῃ ἄνερόν μου.
 Μῆτε νὰ θέλξω δυνηθείς, μῆτε νὰ τιμωρήσω,
 Κ' εἰς μῖσος σβύνω, γεννηθείς ἀπλήστως ν' ἀγαπήσω.
 Συγχώρησέ με! φύγε με! Ἴδου ἡ δέησίς μου.
 Τὴν ἀποβάλλεις; Εἴν' αὐτὴ ἐσχάτη τῆς ζωῆς μου!
 Σὺ ζῆς, κ' ἐγὼ ἀπέθανα. Πρὸς τί νὰ πέσης θύμα,
 Καί ζωῶσα ἔτι νὰ ταρῆς μὲζὺ μου εἰς τὸ μνήμα;

ΣΟΛΑ

Ἀγνώμων!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἀραγώνια βουὰ καὶ Γαλλικία!
 — Φεῦ! ὅ,τι μὲ περικυκλοῖ τὸ θρακίει δυστυχία! —
 Ἐπρόδωκα τὰ τέκνα σας, ὡς σκύμοι ζηλευμένοι
 Εἰς τὴν φωνὴν μου ἔσπευσαν, κ' ἰδοὺ αὐτοὶ σπρκαμένοι!
 Φεῦ! ἦσαν οἱ ἐπίλεκτοι τῆς γραίας Ἰσπανίας!
 Πρὸ τοῦ Ὑψίστου ἔπεσαν ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας,
 Βαρεῖς, ὡς ἄνδρες ἐπὶ γῆς στηρίζοντες τὰ νῶτα.
 Καί, ἂν ἐξύπνου, τ' οὐρανοῦ θὰ ἔβλεπον τὰ φῶτα...
 Ἴδου τί γίνεται, ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι μ' ἀγαπήσῃ!
 Τοιαύτη μοῖρα δύναται εἰς φθόνον νὰ κινήσῃ;
 Δούξ, βασιλεὺς, ἡ κόλασις σὲ θέλουν, κλίνε, κλίνε!
 Ὅ,τι δὲν εἶναι, ἀπ' ἐμὲ καλλίτερον θὰ ἦναι.
 Δὲν ἔχω πλέον ἐπὶ γῆς νὰ μὲ πονῆ κανένα.
 Τὸ πᾶν μ' ἀρίνει, ἔφθασε κ' ἡ ὥρα δι' ἐμένα.
 Ἄς μείνω μόνος· φύγε με ὡς νόσον ὀλεθρίαν
 Μὴν ἀνυψοῖς τὸ πάθος σου ὡς μάρτυρος θρησκείαν.
 Ὡ! φύγε τέλος, διὰ σέ. Μὲ θεωρεῖς πλασμένον
 Ὡς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς λοιπούς, ὡς πνεῦμα μετρημένον,
 Πρὺ ὀμνῶς ἐργάζεται κ' εἰς τὸν σκοπὸν του βαινέι.
 Ἀπάτη! Εἶμαι δύναμις μ' ὀρμὴν παρερχομένη,
 Εἶμαι τυφλὸς ἐκτελεστής πενήμιου μυστηρίου,
 Ψυχὴ κατάρκας, ἐξ ἀτμοῦ πλασμέν' ὑποθνήσιου!
 Ποῦ; Ποῦ πηγαίνω; ἀγνοῶ. Ὡθοῦμαι πλὴν μὲ βίαν
 Ἀπὸ πνοῆν ἀκάθεκτον, ἡ μοῖραν ὀλεθρίαν,
 Καί κατὰβαίνω, σύρομαι χωρὶς νὰ σταματήσω.
 Ἐκν δ' ἀσθμίων, πρὸς στιγμὴν τὸ μέτωπον γυρίσω,
 Φωνὴ μὲ λέγει «βάδιζε!» καὶ κάτωθιν μου χαινέι,
 Μ' αἶμα καὶ πῦρ, ἡ ἄβυσσος βωδὴ κυλιόμενη!
 Εἰς τὴν βιαίαν μου φορὰν πᾶν ὅ,τι μ' ἀπαντήσῃ
 Ἐκπνέει θραύεται. Οὐαὶ εἰς ὅποιον μ' ἐγγίσῃ!
 Ὡ! φύγε! εἰς τὸν δρόμον μου καὶ σὲ ἂν ἀπαντήσω,
 Χωρὶς νὰ θέλω, καὶ εἰς σὲ κακὸν θὰ προσενήσω!

ΣΟΛΑ

Θεέ μου!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Εἶναι φοβερός ὁ ἰδικός μου δαίμων,
 Σὲ λέγω. Μόνον ἡ χαρὰ ὅπου ζητήσω τρέμων,
 Μοῦ εἶναι θαῦμ' ἀδύνατον. Καί ἡ χαρὰ σὺ εἶσαι!
 Λοιπὸν δὲν εἶσαι δι' ἐμέ· δι' ἄλλον, ἄλλον ζῆτε.
 Εὐτύχει. Ἄν ὁ οὐρανὸς ποτὲ προσεμειδία
 Καί εἰς ἐμέ, μὴ βρασιθῆς, θὰ ἦτον εἰρωνεία!
 Λάβε τὸν δούκκ.

ΣΟΛΑ

Δὲν ἀρκεῖ λοιπὸν τὸ νὰ μὲ θλίβῃς!
 Ἐπλήγωσες τὸ στῆθός μου, καὶ τώρα τὸ συντρίβεις.
 Ἄ! πλέον δὲν μὲ ἀγαπᾷς!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Καρδιά καὶ ψυχὴ μου
 Σὺ εἶσαι! Πύρινος κρατῆρ ὑπάρξεως, πνοή μου
 Σὺ μόνῃ! Φεύγω· πράννε τοῦ μίσους σου τὸν πόνον.

ΣΟΛΑ

Νὰ σὲ μιτήσω δὲν ἀρκῶ, πλὴν ἀποθνήσκω μόνον.

ΕΡΝΑΝΗΣ

Πῶς! ν' ἀποθνήσκῃς; δι' ἐμέ; καὶ δι' αὐτὴν ἐκπνέεις
 Τὴν ἐλαχίστην ἀφορμὴν;

ΣΟΛΑ

Ὡ! φθάνει!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Κλαίεις; Κλαίεις!

Καί εἶνε πάλιν σφάλμα μου, καὶ θὰ μὲ συγχωρήσῃ!
 Τίς νὰ μοῦ γίνῃ τιμωρός; ἢ τίς νὰ παραστήσῃ
 Τί πάσχω, τί αἰσθάνομαι ἐν δάκρυ ὅταν ραίνῃ
 Τὴν φλόγα τῶν ὀμμάτων της ποῦ ἱρίδας ἐμφαίνει;
 Νεκρούς πενήθω τοὺς φίλους μου! Παραρρονῶ γογγίζω!
 Συγνώμην! θέλω ν' ἀγαπῶ καὶ ὅμως δὲν γνωρίζω!
 Ἐν τούτοις, πάθῃ ἔρωτος μὲ φλέγου ἀναμμένα.
 Μὴ κλαίης, ν' ἀποθάνωμεν! — Πῶς τώρα κόσμον ἕνα
 Δὲν ἔχω; Σὲ τὸν ἔδωκα! Πλὴν ζῶ καὶ φεύγω κλαίων!

ΣΟΛΑ

Σὺ εἶσαι ὁ ἀγέρωχος, ὁ ζηλωτὸς μου λέων!
 Σὲ ἀγαπῶ!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Τὸν ἔρωτα, ὦ, πῶς νὰ μὴ πιστεύω,
 Ἄν ἐξ ἀγάπης ἔκλειψ τὸ φῶς μου!

ΣΟΛΑ

Σὲ λατρεύω!

Εἶμ' ἰδική σου, λάτρις σου, παραρρονῶ ἐμπρός σου.

ΕΡΝΑΝΗΣ

Πόσον γλυκὺς ὁ θάνατος ἂν ἦτον ἐκ χειρός σου!

ΣΟΛΑ

Ἄν δὲν φοβεῖται τ' οὐρανοῦ τὴν χάριν μὴ πληγώσου
 Τοιοῦτοι λόγοι τολμηροί;

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἄ! Ναί! ἄς μᾶς ἐνώσουν!

Τὸ θέλεις; ἔστω! Ἀρκετὸς ἀντέταξα πικρίας.

(ἐκκλινοῦσθε)

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ἡ προδοκία Ἑλλήνος Μεσσία κατὰ τὸ 1666

Ἡ ἔλευσις τοῦ Μεσσία περιμένετο δικαίως ὡς ἀρχὴ ἠθι-
 κῆς τελειώσεως τοῦ ἰουδαϊσμοῦ.
 Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπέδειξε τὴν προδοκίαν πληρωθεῖ-
 σαν. Ἄλλ' οἱ Ἑβραῖοι ἄλλως πως ἐρμηνεύσαντες καὶ ἐρμη-
 νεύοντες τὰς προφητείας, ἀναμένουσιν, ὡς γνωστὸν, τὸν Μεσ-
 σίαν.
 Μετὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, πολλοὶ πάσχοντες ποτὲ τὰς
 φρένας, ἀνεκφυγόντο Μεσσίαι. Ὁ ἴδιος Χριστὸς ὅμως εἶπε:
 « Πολλοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες: ἐγὼ
 εἶμι ὁ Χριστὸς (Μεσσίας) καὶ πολλοὺς πλανήσωσιν ἐγερωθή-
 σονται γὰρ ψευδοχριστοὶ καὶ ψευδοπροφῆται ».
 Τῷ 130 ὁ Βαροχάμ ὀνομασθεὶς Βρακόσβα ἐκηρύχθη
 Μεσσίας. Τῷ 431 διὰ τοιοῦτον ὁ Βαροκζίβα ἐν Κρήτῃ
 προσεπάθει νὰ δοξασθῇ. Ὡς Μεσσίας ἐφάνη τῷ 522 ὁ Δου-
 νακάμ Αἰθίοψ. Τῷ 1137 ἐν Γαλλίᾳ, τῷ 1138 ἐν Περσίᾳ, τῷ
 1157 ἐν Ἰσπανίᾳ, τῷ 1167 εἰς τὸ Φεσσανὸν βασιλεῖον, τῷ
 1174 ἐν Περσίᾳ, τῷ 1176 ἐν Μοραβίᾳ ἐφάνησαν ἀνθρωποί
 νομιζόντες ἑαυτοὺς Μεσσίας. Τῷ 1197 ὡς τοιοῦτος ἐνομι-
 ζετο ὁ Ἰσμαῆλ Σοφῆ. Τῷ 1500 ἐκήρυττον ὅτι ἐφάνη ὁ
 Μεσσίας. Τῷ 1550 ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ τῷ 1615 ἐν τῇ Ἀνα-
 τολικῇ Ἰνδίᾳ, δύο ἐκήρυττον ἑαυτοὺς Μεσσίας.

X

Ἐν Ἑνετίᾳ διέμεινε κατὰ τὰ μέσα τῆς δεκάτης ἐβδομῆς
 ἐκτονταετηρίδος, εὐπορὸς τις Ἑβραῖος, ὀνόματι Χαίμ δ' Ἀα-
 ρῶν, ὅστις μετῆρχετο τὸν ἔμπορον. Χρεωκοπήσας ἐγένετο πέ-
 νης καὶ ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ παντοίων πανουργιῶν.
 Κατορθώσας ν' ἀπατήσῃ ἐνετοῦς ἔμπορους ἔλαβεν ἔμπο-
 ρεύματα καὶ μὴ δυνάμενος ὡς ἦτο ἐπόμενον, νὰ πληρώσῃ
 αὐτὰ, μετέβη εἰς Κέρκυραν.

Ἐν Κερκύρᾳ ὑπῆρχον τότε περίπου πεντακάσια οἰογενέ-
 νειαι Ἑβραϊκαί.
 Ὁ Ἀαρῶν εἶχε θυγατέρα πεπροικισμένην ἐκ τῆς φύσεως
 μετ' ἐκτάκτου καλλονῆς καὶ νοῦ εὐρύου. Ἦτο ὅμως κρᾶ-
 σεις φρενοπαθειᾶς.

Πράκροντες, ὡς γνωστὸν, δὲν εἶνε μόνον οἱ ἐκτελούντες βιαίας
 πράξεις καὶ ἀξιοὶ διὰ τὸ φρενοκομεῖον, ἀλλὰ καὶ οἱ πάσχον-
 τες ἀπὸ ἀποπλάνησιν τοῦ ἐγκεφάλου μερικὴν καὶ μεταξὺ
 τούτων ὑπάγονται μεγαλομνεῖς, οἵτινες φαντάζονται ὅτι
 ἔχουσι μεγάλην ἀξίαν καὶ σημασίαν καὶ δύναται νὰ πράξωσι
 πολλά.

Πάσχουσιν οἱ δυστυχεῖς ἀπὸ μονομανίαν.
 Ἡ ῥηθεῖα κόρη κατελήφθη ὑπὸ μυστικισμοῦ, ἐγένετο
 θεομανῆς, καὶ συμπλοῦσα εἰς τὰς δεινοπαθείας τῶν ὁμογε-
 νῶν αὐτῆς, ἤθελε νὰ ἀφιέρωσῃ τὸν βίον της ὑπὲρ τῆς σω-
 τηρίας τούτων διὸ καὶ ἐνόμιζεν ἑαυτὴν κληθεῖσαν ὅπως φέρῃ
 εἰς τὸν κόσμον τὸν Μεσσίαν.

Διατελοῦσα ἐν ψυχικῇ ψευδαισθησί πολλὰ ἐφαντάζετο.
 Ἡ δυστυχὴς ἐπάσχε συχνάκις ἀπὸ καθολικοὺς σπασμούς.
 Τὸ στόμα ἐπληροῦτο ἀφροῦ, ἤστρακτον οἱ ὀφθαλμοὶ της, ἡ
 χροιά τοῦ προσώπου μετεβάλλετο.

Ἦτο κάτοχος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.
 Ἡ ἔμμονος ἰδέα ἐλάμβανε σάρκα εἰς τὸν νοῦν της.

Ὡμίλει μεταφορικῶς, ἐξέφραζε προφητείας, ὑπέσχετο
 ἐλευθερίας, ἐφαντάζετο τὸν μέλλοντα Μεσσίαν, καὶ ἄλλας
 οὐτοπίαις, ἀποτελέσμα τῆς ἰδικῆς φρενοπαθειᾶς ἰδιοσυγ-
 κρασίας της.

Τῷ 1666 ὁ πατὴρ ἤρξατο διαδίδων εἰς τοὺς ὁμοθησκούς
 ὅτι κατὰ ἐκτάκτου θὰ συνέβαινε εἰς τὸ γένος των.

Προητοίμαζε τὸ ἔδαφος.
 Ἀκολούθως ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μάθῃ, ὅποια ἡ
 γνώμη τῶν ὁμογενῶν περὶ τῆς κόρης του, ἦτις, καίτοι ἀθῶα
 καὶ ἀγιωτάτων ἠθῶν φανερόναι πράγματα ὑπερφυσικὰ καὶ
 ἐκδηλοῖ ἀσυνήθη γεγονότα. Ἐπὶ πλέον ἔλεγεν εἰς τοὺς ὁμο-
 γενεῖς του, ὅτι ἐνόμιζε πλησιάζον τὸ τέλος τῶν παθημάτων
 τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι ὁ Μεσσίας θὰ ἦτο πλησίον
 νὰ γεννηθῇ ἕνεκα σημείων ἄτινα διέκρινεν εἰς τὴν κόρην
 του, ἐμπνευσμένης τῆς θείας χάριτος.

Τοῦ πατρὸς αἱ λέξεις διεδόθησαν. Ὁ ἀνθρωπος εὐαρεστεῖ-
 ται νὰ ἀκούῃ ὅ,τι ἐπιθυμεῖ νὰ βλέπῃ, ὅ,τι ἀγαπᾷ νὰ ἐλπίζῃ
 εἰς αἴτιον μέλλον, νὰ φαντάζῃται ἐλευθερίας μεγαλεῖα. Ἐ-
 πείτα ὁ διατελὼν εἰς δουλείαν, ὁ πάσχων ἠθικῶς κολακεύε-
 ται καὶ πιστεύει καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς παραλογισμούς, εἰς οὓς
 διαβλέπει τὸ ἰδεῶδες του. Ἡ ἀμάθεια πιστεύει τ' ἀδύνατα
 ἰδίως εἰς τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα. Οἱ δημοκόποι, ἂν καὶ
 σοφοί, χάριν ἰδιοτελείας, γίνονται προσκλινεῖς εἰς πᾶν ὅ,τι
 ἀρέσκει εἰς τὸν ὄχλον.

Τοῦ πατρὸς αἱ λέξεις ἐπιστεύθησαν ἀπὸ τοὺς περισσοτέ-
 ρους Ἑβραίους. Λέγομεν περισσοτέρους, καθότι, βεβαίως
 θὰ ὑπῆρχον συνετοὶ καὶ ἐχέφρονες, οἵτινες μετ' ἄλλους ψυ-
 χῆς ἤκουον τὰ διαθρυλλούμενα καὶ ἐσκέπτοντο τὴν ταπει-
 νωσίαν των, ἄμα, σὺν τῷ χρόνῳ, ἡ ἀπάτη θὰ ἤρχετο εἰς τὸ
 φῶς. Ἀλλὰ τίς τολμᾷ μεταξὺ φανατικοῦ ὄχλου νὰ ὑψώσῃ
 ἡγίαι φωνήν. Ὁ ἀνθρωπος, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, εὐχαριστεῖται ζῶν
 ἐν τῇ ἀπάτῃ καὶ γίνεται δυστυχὴς, δυστυχέστατος, ἂν μάθῃ
 τὴν ἀλήθειαν, ἢν ἐνίοτε, κατὰ βάθος δὲν παραδέχεται καὶ
 μισεῖ τὸν θέλοντα νὰ φέρῃ καὶ ἄγει αὐτὸν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς
 σωτηρίας — τῆς ἀληθείας

X

Οἱ προῦχοντες τῆς Συναγωγῆς προσεκάλεσαν τὴν μυστι-
 κὴν κόρην εἰς ἀνάκρισιν. Τοιαῦται ὑπῆρξαν αἱ ἀπαντήσεις
 της, ὥστε ἐπίστησαν ὅτι ἡ κόρη ἐκείνη ἦτο ἐπαρχὴ τῆς
 εὐδαιμονίας τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ.

Οἱ Ραββῖνοι καὶ οἱ λοιποὶ ἱερεῖς διέταξαν ἵνα, δαπάνῃ τῆς
 κοινότητος συντηρηθῇ ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ της.

Πάντες ἔδραμον εἰς τὸ κατάλυμα τῆς κόρης ἦτις ἐλα-
 τρεύετο ὡς θεὰ. Πάντες ἔδραμον, προσφέροντες αὐτῇ δῶρα.

Ἡ κόρη, λευκὰ φέρουσα φορέματα, ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου.
 Πέριξ αὐτῆς ἵσταντο πιστοὶ ψάλλοντες ὕμνον καὶ θεολόγος
 ἀναγνωσκόντες τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 της ἐκρεμάτο λαμπάς, ἢν εἶχον φέρει ἐκ τῆς Συναγωγῆς.

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ γεγονὸς ἐγένετο γνωστὸν ἀνὰ τὴν πό-
 λιν. Εἰς εὐπατρίδης κινούμενος ἐκ περιεργείας ἠθέλησε νὰ
 γίνῃ θεατὴς καὶ ἀκροατῆς τῶν διαθρυλλουμένων. Μεταμορ-
 φωθεὶς εἰς βακενδύτην Ἑβραῖον, φέρων καὶ τὰ κίτρινα σημεῖα,
 δι' ὧν διαταγῇ τῆς Ἑνετίας, ὤφειλον νὰ φέρωσιν οἱ Ἑβραῖοι,
 ἵνα διακρίνωσιν τῶν χριστιανῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν
 ἐν ἣ ἐλατρεύετο ἡ κόρη. Οἱ Ἑβραῖοι ἐγνώρισαν αὐτόν. Ἄν
 καὶ βραβείως φέροντες τὴν προσβολὴν ταύτην δὲν ἐκακοποίη-
 σαν αὐτόν, φοβούμενοι τὴν κοινωικὴν του θέσιν, ἀλλὰ μόνον
 τὸν ἐξεδίωξαν βιαίως. Οὗτος ὁ χριστιανός, ἐννοεῖται, ὅτι
 διέδωσε λεπτομερῶς τὰ διαδραματιζόμενα ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ
 Ἀαρῶν. Τῶν κατοίκων οἱ μὲν ἐγέλων, οἱ δὲ ἠγανάκτου,
 ἄλλοι προέτεινον αὐστηρὰν τιμωρίαν.

Οἱ συνετώτεροι ἐξέφρασαν τὴν γνώμην νὰ μὴ ἐπέμβωσιν
 οἱ χριστιανοί, διότι ἐπρόκειτο περὶ ζητήματος, οὐ ἡ ἐπίλυ-
 σις θὰ ἦτο γνωστὴ τάχιστα.

Αἱ ἀρχαὶ καὶ οἱ νουεχεῖς συμπολιταὶ ἡμῶν ἀφησαν ἐλευ-
 θέρους τοὺς Ἑβραίους ὀρθῶς ποιούντες.

Τέλος οἱ Ἑβραῖοι ἀφ' ἑαυτοὺς εἶδον τὴν ἀπάτην. Ὁ Ἀα-
 ρῶν καὶ ἡ κόρη ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ἐν τῷ μέσῳ τῶν δι-

καίως ἀγανακτούντων ἑβραίων, οἵτινες πολὺ ἀργὰ κατενόησαν τὴν ἀπάτην.

Ἄν ἔζη τὴν σήμερον ἡ ἀτυχῆς κόρη θὰ ἐκλείετο εἰς τὸ φρενοκομεῖον, τῇ προτροπῇ τῶν Ῥαββίνων.

Κατὰ περίεργον σύμπτωσιν τῷ αὐτῷ ἔτει, τῷ 1666 ἑβραῖός τις ὀνόματι Σάββατον Ζεβί, μακρὰν ὁμῶς τῆς Κερκύρας, ἐνομιζέτο Μεσσίας, ἀλλ' ἐπειτα διὰ τὴν σωτῆ βεβαίως, ἐγένετο Τούρκος. Ἐπίσης μετὰ δεκαεῖς ἔτη, ἕτερος ἑβραῖος, Μακροχάνης καλούμενος, εἰς τὴν Γερμανίαν ἐκήρυξεν ἑαυτὸν Μεσσίαν.

X

Ἄς ἐξετάσωμεν ἐπ' ὀλίγων τοὺς ἱστορικοὺς τοὺς διηγοῦντας τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο.

Τὸ ἱστορεῖ πρῶτος ὁ Ἄνδρέας Μακμορᾶς (1) καὶ ἀποφαίνεται, ὅτι λόγῳ συμφέροντος ὁ πατὴρ ἐδίδασκε τὴν κόρην νὰ ἐξαγάγῃ ἀπὸ τοῦ στόματος ἀφρόν, νὰ ὑφίσταται σπασμούς, νὰ μεταβάλλῃ χρωματισμὸν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ νὰ συζητῇ περὶ τῶν ἱερῶν γραφῶν, τέλος ἐδίδασκεν αὐτῇ τὸ μέρος ὅπερ ἔπαίξε. Μόνον παρεδέχετο ὅτι ἐκ φύσεως ἦτο εὐφυής. Ὁ Ἄαρὼν θὰ ἦτο θαυμάσιος καθηγητὴς ὑποκριτικῆς καὶ θὰ ἔδιδεν ἀξιοστούς ἠθοποιούς εἰς τὸ θέατρον. Ὁ Μακμορᾶς τυφλούμενος ἐκ τοῦ μίσους κατὰ τῶν ἑβραίων καὶ ἐστερημένος ὡς ἦτο κρίσεως ἐστιγματίζε τὸν πατέρα, ὅστις μετὰ τὴν τιμὴν τῆς κόρης ἤθελε νὰ ἀποθησαυρίσῃ πλοῦτη. Τὴν γνώμην τοῦ Μακμορᾶ παραδέχεται καὶ ὁ Saint-Sauveur (2). Βεβαίως καὶ ὁ Χιώτης (3) ἀναφέρει τὸ ἐπεισόδιον παραδεχόμενος τὰ τοῦ Μακμορᾶ. Ὁ Χιώτης μάλιστα ἐνίστε, κατὰ τὸ σύνθημα παρενόησε τὸ κείμενον καὶ κάμνει προσθήκας καὶ ἀφαίρεισες καὶ ὁ ἀναγνώστης του δὲν ἐννοεῖ ὅτι πρόκειται περὶ γυναικὸς μελλούσης νὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον τὸν Μεσσίαν.

Ὁ Μακμορᾶς δὲν λέγει, εἶνε ἀληθὲς τοῦτο ἐν τῇ ἀφηγήσει ἀναφανδόν, ἀλλ' ἐπινοεῖται. Εἰς τὸν πίνακά του ὁμοίως λέγει: Ὑπερβολαὶ τῶν ἑβραίων εἰς τὴν λατρίαν μιᾶς ἑκφυροῦσης γυναικός... eccessi nell' adorare una donna Dravida. Ὁ τίτλος διέφυγεν εἰς τὸν Saint-Sauveur καὶ θέτει εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ κεφαλαίου: Pehophétesse juive. Ὁ Χιώτης εἰς τὰ περιεχόμενα τοῦ κεφαλαίου γράφει: Ἡ ψευδοπροφητεῖς ἑβραία Χαῖμ Ἄαρὼν ἐν Κερκύρα.

Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ συνέβῃ τὸ ἄνω ἐπεισόδιον ἕνεκα τῆς διδασκαλίας τοῦ αἰσχροκερδοῦς πατρός. Συνέβῃ ἕνεκα τῆς παρκανοίας τῆς μυστικῆς κόρης. Ἐποῖτα καὶ ὁ πατὴρ θὰ εἶχε παρκανοσημένιας ἰδέας καὶ ἐνεθάρρυνεν τὴν θυγατέρα του, τὴν πάσχουσαν ἐκ θρησκευτικῆς λυπομανίας.

Ἡ δυστυχὴς ἦτο εὐαίσθητος, ἔπασχεν ἕνεκα τῆς χρεωκοπίας τοῦ πατρός, θὰ εἶχε χάσει πάσας τὰς ἐλπίδας. Αὐταὶ εἶνε ἀφορμαὶ δυνάμεναι ἀπλῶς νὰ χρησιμεύωσιν ὅπως παρκανοσηθῇ τὸ νόσημα εἰς ὄργανισμὸν προδικαθεθειμένον πρὸς τοῦτο.

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς μονομανίας τῆς, ἴσως θὰ ἀπέθανε τρελλή ἢ θὰ ἐγένετο ἄθεος. Οἱ ἔκφυλοι παρουσιάζουσιν ἐνίστε φαινόμενον ἀντίστροφον. Ἡ περιφρόνησις πρὸς τὰς θείας ἐντολάς ἀντικαθιστᾷ τὸν πρῶτον μυστικισμὸν καὶ τὴν πρῶτην ἀνατικτικότητα πρὸς τὰ θεῖα.

Ὅταν ἐπεισόδια τοιαῦτα λαμβάνωσι χώραν, ἡ ἱστορική, νομιζόμεν, δὲν πρέπει νὰ στιγματίζῃ τοὺς δράστας, διότι οἱ δυστυχεῖς εἶνε ἀξιοὶ λύπης, πάσχουσι τὰς φρένας, δὲν ἔχουσι συνείδησιν τοῦ παραλογισμοῦ των.

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

(1) Historia de Confú σελ. 436—445.

(2) Voyage κτλ. Τόμ. Α' σελ. 355—357.

(3) Σειρὰ ἱσ. ὀρικῶν ἀπομνημονευμάτων Τόμ. Γ' σελ. 233—335.

Ἡ ΑΘΩΟΤΗΣ ΜΟΥ

Πέρα... μιά βάρκα τοῦ φαῤᾶ
Στὴ θάλασσα ἀρμενίζει
Στοιχειὸ δὲν τὴν φρερίζει
Εἶν' ὄλα σιωπηλά.

Βορειὰς σὲ λίγο ἀγριωπὸς
Τὴ θάλασσα θερειώνει
Καὶ μένει ἡ βάρκα μόνη
Μεσ' σὲ νερά θολά

Παλαίει μετ' ἄγρια τὰ στοιχεῖα
Μὰ δὲν τὰ καταβάλλει
Μετὰ τοῦ βορειᾶ τὴ ζάλη
Στὰ βάρη θὰ ταφῇ.

Σὰν βάρκα ἀρμενίζα κι' ἐγὼ
Στοῦ κόσμου αὐτοῦ τὰ κάλλη
Δὲν εἶχα νοιώση ζάλη
Τῆς πίκρας στὴν ψυχῇ.

Μὰ ἦρθε ὁ χρόνος σὰ βορειὰς
Κι' ἔσθυσε τὰ δνειρά μου
Τὰ ἀγνά, καὶ τὴν καρδιά μου
Τὴν πότισε χολή.

Καὶ μόνο ἡ ἀθωότης μου
Στὸν κόσμον τοῦτο πλέει
Τοῦ κάκου ὁμοῦ παλέει
Κι' αὐτὴ θὰ συντριφῇ.

ΣΩΤΗΡΗΣ Ε. ΣΚΙΠΗΣ

GEORGES OHNET ΤΟ ΚΥΚΝΕΙΟΝ ἈΣΜΑ (ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ)

(Συνέχεια ἴδε σελίδα 148).

Δ

Ἐν τῇ μεγάλῃ κλίνῃ, ὅπου τὸ σῶμά της, ἐλαφρὸν ἦδη, ὡσπερ μικροῦ παιδίου, καθίστατο ἀφανές, ἡ Μῶδῃ ἦτο κατακεκλιμένη. Ἡ ὠραία ξανθὴ κόρη της εἶχεν ὠχράσει ὡς ἄνθος ξηρανθέν· ἀλλ' ὑπὸ τὰς λεπτὰς ὀφρὺς της, αἵτινες διεχώριζον τὸ μέτωπον αὐτῆς, ἡ λάμψις τῶν κυανῶν ὀφθαλμῶν της εἶχε ἀμαυρωθῆ. Ὑπῆρχεν ἐν τῷ βλέμματι αὐτῆς ἡ περιτρώμος ἐγκαρτέρησις δυστυχῶς τινος ὄντος, ὅπερ αἰσθάνεται ἑαυτὸ συρόμενον πρὸς τὸν θάνατον χωρὶς νὰ δύναται νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸ. Δύο ἐρυθρὰ πλάκες ἐσημείουν τὰ μῆλα τῶν παρειῶν της καὶ αἱ ἰσχνὰ χεῖρές της ἦσαν διαφανεῖς.

Διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου ὁ καθαρὸς ἀήρ καὶ ὁ ἥλιος εἰσῆρχοντο ἐλευθέρως καὶ ἐν τούτοις ἡ ἀσθενὴς ἤσθμαινε καὶ

ῥῆγος περιοδικῶς κατελάμβανεν αὐτήν. Ἡ ἀδελφὴ της εἶχε θέσει τὴν κεφαλὴν της ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου καὶ αἰσχυρομένη διὰ τὴν ἀδυναμίαν της ἐθρῆνε ἀθουρώτως. Ὁ δὲ Στένιος ὄρθιος παρὰ τὴν κλίνην ἰστάμενος, παρετήρει σκυθρωπῶς τὰς δύο γυναῖκας συναντηθείσας μετὰ τὸσας θλίψεις καὶ ἐπανερχόμενος πρὸς τὸ παρελθὸν παρέβαλε τὴν Μῶδην πρὸς ἐκείνην, ὅποια ἦτο, ὅτε τὴν εἶδε κατὰ πρῶτον.

Ἡ Δαισία δροσερὰ, εὐρωστος καὶ θελκτικὴ, ἦτο ἡ ζωσα εἰκὼν τῆς ἀδελφῆς της, εἰκοσαετίδος οὔσης. Καὶ μετὰ φρικτῆς συνοχῆς τῆς καρδίας ὁ Μαράζης ἐσκέπτετο: «Ἐγὼ εἶμι ἐκεῖνος, ὅστις τὴν ἀξιολάτρευτον καὶ εὐτυχῇ νεανίδα κατέστησα τὸ ἀξιολύπητον τοῦτο πλάσμα, ὅπερ ἀποθνήσκει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Ἐγὼ εἶμι ὁ ἐργάτης τῆς εὐτυχίας του. Δι' ἐμὲ ἐγκατέλειπε τὰ πάντα· τί δύναμαι νὰ τῇ δώσω ὡς ἀντάλλαγμα; Τὴν ματαίαν δόξαν τῶν ἐφημέρων χειροκροτημάτων, τὰς ἀπολαύσεις πολυτελείας, ἥτις δὲν ἦτο νεία δι' αὐτήν. Ἄχ! ἐὰν τὸ τέκνον μας ἦτο δυνατὴν νὰ ζήσῃ... Αἱ θωπεῖαι του ἤθελον ἀποξηράνῃ ὄλα τὰ δάκρυά της, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἤθελον τὴν κάμνει νὰ λησμονῇ τὸν οὐρανὸν τῆς πατρίδος της, τὸ μικρὸν εὐσαρκον σῶμά του καὶ ροδόχρουν, αὐτὸ καὶ μόνον ἤθελον ἀναπληρώσει ὅλην τὴν οἰογένειαν... Ἄλλ' ὁ ἔρωσ ἡμῶν ἦτο κατηραμένος—ὁ ἄγγελος ἀπέπητ καὶ ἤδη ἰδοὺ ἡ μήτηρ του μεταβαίνει παρ' αὐτῶν».

Ὁ μέγας ἀριστοτέχνης ἔνευσε κάτω τὸ πρόσωπόν του καὶ δάκρυα πικρὰ ἔρρευσαν ἐπὶ τῶν ὠχρῶν παρειῶν του. Ἦτο ἐκεῖ προσηλωμένος εἰς τὰς λυπηρὰς ταῦτας σκέψεις του, ἀνακουφίζων τὴν τεθλιμμένην καρδίαν του, τὴν περίλυπον μέχρι θανάτου. Ἡ φωνὴ τῆς Μῶδης τὸν ἐπανέφερεν εἰς ἑαυτὸν:

—Στένιε, διατί μένετε μακρὰν ἐμοῦ! ἔλθετε ἐνταῦθα... Ἄλλὰ κλαίετε!

—Τί συμβαίνει;
—Οὐδὲν, φιλάτη.. οὐδὲν, ἐκτὸς τῆς συγκινήσεως, διότι βλέπω τὴν ἀδελφὴν σου πλησίον σου.

—Εἶναι μεγάλη χαρὰ, Στένιε, καὶ εἶσθε ὑμεῖς, ὅστις μοὶ ἐχορηγήσατε αὐτήν, εἶπεν ἡ Μῶδῃ μετ' ἑνὸς μειδιάματος... Ἀφ' οὗτου ἡ Δαισία εὐρίσκειται ἐνταῦθα, μοὶ φαίνεται ὅτι βαίνω ἐπὶ τὰ κρεῖττω... Ὡ, ἐὰν ἠδυνάμην νὰ ἀνθίξω ἐπὶ ὀλίγον καιρὸν, ἤθελε μοὶ ἀποδώσει τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ζωὴν... Ἄλλὰ δὲν εἶνε μόνον αὐτὴ, ἦν ἐπεθύμουν νὰ ἴδω...

Ἡ φωνὴ της κατέστη σοβαρὰ καὶ σικὰ τις διήλθε διὰ τοῦ προσώπου της.

—Ἄχ, ἐὰν ὁ πατὴρ μου συγκατετίθετο νὰ μὲ συγχωρήσῃ!

—Εἶναι αὐτός... εἶναι ἡ αὐστηρότης του, ἥτις μὲ φοβεῖ! εἶπε μετ' ἀπελπιτικῆς ταραχῆς. Ὁ θυμὸς του εἶνε φορτίον λίαν βαρὺ δι' ἐμὲ. Ἡ καρδία μου συνετρίβη... Ἄχ! εἰς εὐσπλαγχνίας! ἄς ἔλθῃ! Ἄς τὸν ἴδω μόνον! Ἄς μὴ μοὶ ὀμιλήσῃ, ἐὰν δὲν εὐρίσκῃ τι ἐν τῇ καρδίᾳ του διὰ νὰ μοὶ εἴπῃ. Ἄς μὴ εἰσέλθῃ ἐνταῦθα, ἐὰν τὸ τοιοῦτον τῷ ἀπαρέσκη. Ἄς διέλθῃ διὰ τῆς ὁδοῦ πρὸ τοῦ παραθύρου τοῦτου ὡς ξένος. Τοῦλάχιστον θὰ τὸν διακρίνω, καὶ τοῦτο ἔσεται δι' ἐμὲ τὸ ἥμισυ τῆς σωτηρίας μου!

Καταβλήθεισα ἐπανέπεσε πρὸς τὰ ὀπίσω, ὠχράσεν ὡς ψυχορραγοῦσα καὶ μετὰ τῆς ἀγκάλης τῆς ἀδελφῆς καὶ τοῦ συζύγου της, ἐντρόμων ἀμφοτέρων. ἔμεινεν ἀκίνητος ἀναπνεύουσα μετὰ τρομερῶν προσπαθειῶν. Ὀλίγα λεπτὰ παρήλθον ἐν πλήρει ἀγωνίᾳ. Ἐπὶ τέλους ἀνεζωογονήθη καὶ θωπεύουσα διὰ τῆς παρειᾶς της τὸ πρόσωπον τῆς Δαισίας καὶ μετὰ φωνῆς λίαν χαμηλῆς καὶ καταβεβλημένης προσέθηκεν:

—Συγγνώμην μικρὰ μου, διότι σὲ ἐλύπησα. Βλέπεις ὅτι εἶναι τὸ πεπρωμένον μου νὰ προξενῶ πάντοτε λύπην πρὸς

ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ. Καὶ ἐν τούτοις δὲν εἶμαι κακὴ! Εἰς τοὺς λόγους τούτους, ἀπαγγελλόμενος μετ' ἀγγελικῆς γλυκύτητος, ὁ Μαράζης κατέπεσε γονυπετῆς πλησίον τῆς κλίνης καὶ θέτων ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς ἀσθενοῦς τὸ μέτωπόν του, καταστὰν φλογερότερον ἐκ τῆς θλίψεως, παρ' ὅσον ἐγένετο ποτε ὑπὸ τῆς μουσικῆς ἐμπνεύσεως.

—Φιλάτη μάρτυς, ἀνέκραξε, σὺ, ἥτις τόσα ὑπέφερες ἀγογγίστως, προβαίνει ἤδη μέχρι τοῦ νὰ κατηγορήσῃς σεαυτήν! Ἐὰν ὑπάρχῃ εἰς πταιστήτη, φεῦ! εἶμαι ἐγὼ μόνος. Ἐγὼ, ὅστις εἰσέδωσα εἰς τὴν ζωὴν σου, διὰ νὰ τὴν καταθλίψω...

—Οὐχί, ἀλλὰ διὰ νὰ τὴν καταστήσῃς ὠραίαν καὶ λαμπράν!

—Λάμψις! Καλλονή! Τί ἀπέμεινεν; Ἄχ! διατί δὲν ἐγενόμην ἐγὼ θῦμα τοῦ θανάτου; Ἐμοῦ ἐκλιπόντος, ὁ πατήρ σου ἤθελε σὲ συγχωρήσει... Δὲν πλήττει καὶ τιμωρεῖ σέ, ἀλλ' ἐμὲ... Γνωρίζει καλῶς ὅτι ἐκάστη τῶν βασάνων σου μοὶ κατασπαράττει τὴν καρδίαν καὶ ὡς ἐκ τοῦτου εἶναι ἀπηνής... Ὡ, φιλάτη καὶ γλυκεῖα Μῶδῃ, θὰ ἔδιδον τὴν ζωὴν μου διὰ νὰ σοὶ παράσχω στιγμὴν χαρᾶς... Τί δύνασαι νὰ θελήσῃς, νὰ ἐπιθυμήσῃς;... Ὀμίλει, ἤθελον λογισθῆ τὸσον εὐτυχὴς εὐχαριστῶν σοὶ!

Ἡ Μῶδῃ ἔμεινεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν σιωπηλή, ὡς νὰ ἐστάθμιζε τὴν σοβαρότητα τῆς ἀπαντήσεώς της, κατόπιν ἀπήνη τὸσον χαμηλά, ὥστε ὁ συζυγὸς της ἐμάντευσε μᾶλλον τοὺς λόγους της παρὰ τοὺς ἤκουσε.

(ἀκολουθεῖ)

ΧΑΡΑΜΜΑΤΑ

(περὶ ποίημα)

Ἄκόμα νεκρωμέν' ἡ πλάσι σὰν τὴν πολυπάθη καρδιά, ποῦ τῆς παρηγορίας ἡλιακῆ ἀχτίνα δὲν ἦρθε νὰ τὴν ξυπνήσῃ σὲ καινούργιον κόσμον, στὸν κόσμον τῆς ζωῆς.

Τρεμοσβύνει τ' αὐγερινὸ τ' ἀπτερί κι' ἀσπρίζει ὁ κατάμαυρος οὐρανός, κι' ἀπλώνεται γλυκεῖα κ' ἠσυχη θάλασσα πλατεῖα καὶ τὰ χαλδιάρικα κύματά της ἐρωτικὸ ψιθυρίζουνε τραγοῦδι στῆς παραλίας τὴν ἀμμουδιά.

Ἀγέρι πρωτὸν διώχνει τὰ μικρὰ λευκὰ συγνεφάκια, ποῦ ξάσπριζαν τὴν μαυρίλα τ' οὐρανοῦ.

Καμποῦλα δὲν ἀφίνει τὸ μάτι ν' ἀντικρύσῃ μ' ὄλες του τὲς χάρες καὶ τὰ ἑμορφα χρώματα τὸ πλαγινὸ βουνό, κι' ὁ βαρκάρης ἀφίνει τὴ βάρκα του μοναχῇ νὰ ξαποστάσῃ ἀπὸ τὸν αἰώνιο της μετὰ τὰ κύματα δαρμῶ.

Εὐπνάει σιγά, σιγά, τῆς μάγισσας πλάσις ὁ γυῖδς καὶ τοῦ βάνει κτένα τῇ χρυσῇ του φορεσιά, τὸ διαμαντένιο του στέμμα καὶ σὲ χρυσαφένιον τὸν ἀνεβάζει ἄτι καὶ προβαίνει ὁ ἥλιος χρωματίζοντας μετὰ τὲς ἀχνὲς ἀκόμ' ἀχτίνας του τὲς ψηλὲς κορφές.

Σὰν δνειρο, ποῦ τὸ ξύπνημα διώχνει, χάνεται ἡ πρωτὴν καμποῦλα καὶ δευτέρη ζωὴ λαβαίν' ἡ πλάσι μετὰ τὰ χάρδια τοῦ ἡλίου, ποῦ μετὰ τὲς ἀχτίνας του ἀπὸ ψηλὰ τῆς στέλνει τὸ καμαρωμένο βασιλόπουλο.

Με χρώματα ροδοκόκκινα, με χρώματα θαλασσιά, με χρώματα λευκά, βάφεται ο γλυκός ουρανός και σβύνουν τὰ ὕστερα τῆς αὐγῆς ἀστέρια με ζήλεια βλέποντας τὸ φωτοβόλημα τοῦ ἡλίου.

Τρίβει τὰ νυσταγμένα και κλεισμένα ἀπὸ τὸν ὕπνο μάτια του ὁ βαρκάρης και τραβάει τὰ κουπιά, ποῦ μελωδικούς ἤχους ἀφίνουν σκίζοντας τὰ κύματα.

Κ' ἐγὼ καθισμένη στὴν ἀκρογιαλιά βλέπω τ' ὁμοιοφθέαμα, ποῦ στὰ μάτια μου σὰν ἐπιδέξιο τεχνίτη ζωγραφιά, φανερόνεται μπροστά: χαϊδιάρικο ἀγεράκι στὴν καρδιά μου μιλεῖ, μαγεύει τ' ἡ ψυχῆ, κι ὅλη τῆς Πλάτης ἡ ὁμορφιά με καμάρι και νάζι, χαϊδεμένης παρθένας λέει στὴ ξενητεμένη μου καρδιά.

— «Κύτταξέ με με μάτι τεχίτη φωτολουμένη, με τὴ χάρι, ποῦ τὸ χάραμμα μοῦ δίνει, και πές, ἀν ἄλλη πιδ μαγεμέν' εἰκόνα μπόρεσε μεγαλήτερους κι ἀγνότερους νὰ σοῦ ξυπνήση παλμούς».

Και σὰ μοιρολόι, σὰν παραπονετικὸ μουρμούρισμα τῆς καρδιάς μου ἀκούγεται ἡ φωνή:

— «Τὰ γλυκά τῆς Πατρίδος μου χαράμματα».

Στὴν παραλία τῆς Καλαμάτας.

ΕΙΡΗΝΗ Γ. ΖΑΒΙΤΣΙΑΝΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΜΜΑΤΑ

Τώρα με τὰ βασιλέμματα ποῦ ἀχνὰ ρόδα σκορπᾶει στὴν πλάση φεύγοντας με τὴν ἡμέρα στὴν ἀγκαλιά του ὁ ἥλιος, κι ὁ αἰθέρας θλιμένος σταλάζει νεκρολίβανα στὸν κόσμο, τώρα και ἡ ψυχὴ μου στὴ θύμνηση γυρ ἄει τῶν περασμένων και στὰ θανατικὰ μνημόσυνα τῆς πεθαμένης ἀγάπης μας ξεμαλλιάζει τὸ λευκόξανθο κεφάλι, και κλαίει τὸ κλάμα τῆς νοσταλγίας. Κι ὁ λογισμὸς ξεχωνιαστῆς, με τὸ ξενάρι τῆς θύμνησης, ξεχωνιάζει τῆς χαρῆς και εὐτυχημένες ὥρες τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τὸ νεκροθάβτη καιρὸ στὸ κοιμητήρι τῆς λησιμονιᾶς θαμένες. και βλέπω τὴν ἀγάπη μας λυωμένη στὸ μνήμα, και τὸ σκέλεθρό της ξεσπρωκωμένο νὰ στέκη ὀμπρός μου, και τὰ σάβανα — σκληρὰ σημάδια και θυμύματά της — σὰν πέπλ ς διάφανος και ἀγγιαχτος νι τὸ ἀραχνοσκεπάζουν.

Και μοῦ θυμίζει ξεθάβτοντας ὁ λογισμὸς, με τοῦ ξεναριῦ τὸ σπαραχτικὸ σκάψιμο, τὴν ἡμέρα — ὡ ἱστορία αἰώνια τῆς ἀγάπης — ποῦ γιὰ πρώτη φορὰ σὲ εἶδα και τὴ νύχτα τὴν πρώτη στὸν κῆπο — τῆς ἀγάπης μας θύμνημα κάθε μεριά του — τ' ἀντάμωμά μας τὸ κρυφὸ με τ' ἀκραχτα μεσάνυχτα. Κ' ὕστερ ὅλες τῆς βραδιῆς μιᾶς ἀνοιξῆς με τὰ φεγγάρια, κι ὅλες τοῦ καλοκαιριοῦ με τῆς ἀστροφεγγιῆς και τὴ σιγαλιά τῆς πλάσης, ὅταν τὰ χεῖλιά σου με πότιζαν τ' ἀθάνατο νερὸ και ἡ φωνὴ σου μοῦ λαλοῦσε τ' ἀθάνατο τραγοῦδι τῆς αἰώνιας ἀγάπης.

Κι ὅταν θυμᾶμε 'κείνες τῆς βραδιῆς στὸν κῆπο, ποῦ ἡ ὥρες χόρευαν στὰ ρόδα και στὰ κρῖνα και τοὺς ἴσκιους τῶν δέντρων κ' οἱ ἔρωτες ἐπιόνονταν πὸ τὰ ξανθὰ μαλλιά και σκόρπαγαν σαίτες στὸν μυρωμένο ἀγέρα, και σὲ πρόσμενα με λαχτῆρες στὴ φυλούρι, και κάθε ἀρόβια φύλλου θιροῦσα θρὸ δικό σου, και κάθε στεναγμὸ ἀνάλαφρο π' ἄφηνε τ' ἀγέρι στὰ κλαδιά, δικό σου σιγομίλημα και ὅταν πρόβαλες σὶν νεραῖδα, σκιαχτῆ-σκιαχτὰ μέσα στὰ δέντρα, και σ' ἀγκάλιαζι. κ' ἔλεγα πως ἡ καρδιῆς μας θὰ σπᾶραζαν τὴ στήθια νὰ πετάξουν, και τὰ μελίγγια μας σφει σκοποῦσαν, στὸ σουρωμένο αἶμα πὸ τῆς φλέβες μας. Κι ἐκεῖ ἀγκαλια ἴτοι, σοῦ μιλοῦσα τότε σιγαλά, με τὴ φωνὴ τὴν τρέμουλη τὴν ἄσωστη και τὴ λαχταριστῆ, και σὺ μ' ἕνα φίλημά σου με σουνέφερνες και μοῦ δινε: πνοὴ στὰ στήθια και ζωή ..

Και θυμᾶμαι σὰν νὰ θωρ ὁ ἀλυσμόνητη ζωγραφιά ξεθωριασμένη τῆς ν.ότης σου ἀπὸ τοῦ καιριοῦ τὰ βάθια νὰ προβάλη, — τὴ στερνὴ βραδιῆ τοῦ χωρισμοῦ μας με τοὺς θρήνους τοῖ γκιώνη και τοῦ γρύλου τὸ παράπονο στὸν κῆπο, με κάποια πλαστὴ θλίψη — παναιώνι γυναῖκα — νὰ σιγολῆς τὸ μοιρολόγι τῆς ἀγάπης μας και με τὴ μαγεῖ τοῦ τελευταίου φιλιου σου νὰ μ' ἀφίνης καταψυγισμένον, και νὰ φεύγης με πέταγμα χαρῆς στὰ σκοτάδια, και ν' ἀκούω νὰ χάνεται ἡ στερνὴ μου ἐλπίδα με τὸν ἀπόμακρο θρὸ τῆς ὀλομέταξης φορεῖας σου, και γύρω μου νὰ ἀριοπέφτουν τὰ φύλλα ἀπὸ τῆς κρύες ριπῆς τοῦ πρώτου μινυτῆ τοῦ χεινὸπῶρου.

Και θυμᾶμαι και βλέπω τὴν ἄλλη νύχτα — τὸ χαλασμό τῆς ψυχῆς μου — ὅταν σὲ εἶδα εὐτυχισμένη μέσα στῆς λαμπάδες τοῦ ὑμέναιου, και νεκρικῆς λαμπάδες τῆς ἀγάπης μας, νὰ στέκης στὸ ταῖρι σου δίπλα, με τοὺς παρθενικούς πέλπους ὀλό'ευκούς και τῆς ἀραχνούφαντες καλύπτρες στὸ κεφάλι ποῦ τόσες φορῆς νανοῦρισα στὰ στήθια μου, και τοὺς ἀνθοὺς τῆς πορτοκαλιάς σκόρπιους και χυμένους ἀπάνω σου, και τὰ στερνὰ ρόδα τῆς παρθενιάς νὰ ροδίζουν στὴν ὄψη σου και τὰ κοράλια τῶν χειλιῶν σου τρέμουλα ἀπὸ τὴ λαχτῆρα και τὴν ἐλπίδα τοῦ πόθου, και τὰ χυτὶ χρυσάφια τῶν μαλλιῶν στῆς πλάτης, και τὴ χαρὰ στ' ἀστέρια τῶν ματιῶν σου.

Και πάντα με τὰ βασιλέμματα, ποῦ ἀχνὰ ρόδα σκορπᾶει στὴν πλάση φεύγοντας με τὴν ἡμέρα στὴν ἀγκαλιά του ὁ ἥλιος, κι ὁ αἰθέρας θλιμένος σταλάζει νεκρολίβανα στῆς ψυχῆς, σὲ θωρῶ σὰν ὀνειρο νὰ διαβαίνης στὴ θύμνησ μου και νὰ βασιλεύης στὰ βάθια τοῦ λησιμονημένου κόσμου τῆς ψυχῆς μου, και σὰν ἀχνὴ λαμπάδα νὰ θαμποφέγγη στὸ κοιμητήρι τοῦ καιριοῦ. Και ἡ θύμνηση σου με πικραίνει σὰν βασιλεμένη ἡμέρα τῆς νιότης μου εὐτυχημένη, και νοιώθω πὸς μαζί με τὴν ἀγάπη μας ἐσθύσε και κάποιο ἀπὸ τὰ γλυκοχαράματα τοῦ ταξειδιοῦ τῆς ζωῆς μου.

Και θωρῶ τώρα σὰν νὰ βλέπω παλὰ ζωγραφιά ἀγαπημένη, τὴν ὄψη σου, ποῦ ἔχασε τὴν ὁμορφιά της τὴν ἀσύγκριτη, κι ὁ νεκροθάβτης ὁ καιρὸς ἀγνώριστῆ σὲ ἔκαμε στὸ διάδα του, και μόνο σημάδι τῆς ὁμορφιάς τῆς νιότης σου ἀφῆσε, συντρίμι

στὸ χαλασμό του, τὸ χαμογέλιο σου τ' ἀθάνατο, τὸ μόνο ἀδασίλευτο ἀστέρι ποῦ θὰ φωτᾶ ὡς τὸν τάφο τὸν οὐρανὸ τῆς μορφῆς σου. Και τὸ χαμογέλιο σὰν ἀραχνο θύμνημα τῆς ἀλυσμόνητης ὁμορφιάς σου, ξεθάβτει στὰ βάθια τῆς ψυχῆς μου παλνοὺς θρήνους και αἰσθήματα, ὅπως οἱ θλιβεροὶ ρυθμοὶ και ἤχοι παλνοῦ ἀγαπημένου τῆς νιότης τραγουδιοῦ ξαναγεῖαν στὴν ψυχὴ ξεχασμένης ζωῆς νοσταλγίης και περασμένης ἀγύριστης χαρῆς.

ΔΑΦΝΙΣ ΜΕΝΑΛΚΑΣ

ΨΥΧΗ

Τὰ χρυσόχουδα φτερά σου τρέμε και σάλευε στὴ λαμπροφεγγιά τοῦ πολυκάντηλου τῆς ἀλήθειας γύρω, και τ' ἀστέρια τῆς ἀθανασίας μ' ἄχνα αἰωνόφωτης λαμπράδας τὰ αἰθέρια πετάγματά σου ἄς βαλσαμώνουν.

Πέτα στὰ λουλούδια τῆς ζωῆς και βύζαινε τὰ κρῖνα τὰ παρθένα, και στοὺς πάντα ἀναιτημένους κήπους παραδείσιους τῆς ἀρμονίας, εὐώδιαζε τ' ἀστραφτερά κι ἀκούραστα φτερά σου, και νανοῦριζε τοὺς ὕπνους σου στῶν γαλάζιων κάμπων τῆς ἀλήθειας τοὺς ρυθμούς, και χαίρου τὴ γοργόφειυγη ἀνεῖξη τῆς δόξας στὸ μισουράνεμά της.

Και με τὸ χεινὸπῶρο τῆς ζωῆς, θὰ πετάξης στὰ τριανταφυλλένια βασιλέμματα τῶν ἡλῶν ποῦ ὀνειρῶνται σὲ λεγεῶνες ἀγγέλων τῆς δόξας, με βάρηδες σάλπιγγες τρικυμίζοντας τοὺς κόσμους, και ταξιδεύοντας στοὺς θόλους τοὺς ἀστερῆνους τῆς παναιώνιας ζωῆς και τοὺς ἀπάνταστους, στὰ ἱριδένια πανηγύρια τῆς ἀλήθειας.

ΣΠ. Γ. ΠΑΣΑΓΙΑΝΗΣ

P. H. E. LEGRAND

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΛΟΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ ΦΩΒΕΛ

(Συνέχεια ἴδε σελ. 152)

Παρόμοιοι λόγοι ἐκείνων οὖς ἐπεκαλεῖτο ὁ Φωβέλ κατὰ τοῦ Βαρθολομαῖ, ὅταν ἀρρῶξ εἰς τῆς λίμνης ἐπειταν αὐτὸν ν' ἀποκρούση ὅτι οἱ κῆνες ἦσαν λείψανα τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Ὁ ναὸς οὗτος δὲν ὑπεδήλου τὸν χωρὸν ἐν ᾧ τὰ ὕδατα τοῦ κατακλυσμοῦ εἰσεχώρησαν ὑπὸ τὴν γῆν; Ἡ ἰδέα αὕτη τῆς ἐκροῆς τῶν ὕδατων ἤρρωξε εἰς χητακλὸν χωρὸν ἔθχ ἀθροίζονται ἐτι τὰ ἕτιτα ὕδατα οὐχὶ δὲ εἰς τὸν ὑπατιθέμενον ναὸν τοῦ Ἀδριανοῦ ὅστις εἶναι ἐπὶ ὑψώματος (Par., II, f° 201). Ἄλλως οἱ κῆνες εἶναι κο-

ρινθιακοῦ ρυθμοῦ, ὁ δὲ κορινθιακὸς ρυθμὸς ἐπενοήθη ἑκατὸν ἔτη μετὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ ναοῦ ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου· οἱ δὲ διησχυρισθέντες «ὅτι ἡ οἰκοδομὴ ἀρραμένη δωριστὶ ἐπερατώθη κορινθιακῶ τῷ τρόπῳ, δὲν ἦσαν ποσῶς ἀρχιτέκτονες» (αὐτόθι)!. Τὸν χητακλὸν χωρὸν ἐν ᾧ ὁ Πεισιστράτος ἀνήγειρε τὸν ναὸν αὐτοῦ, ὁ Φωβέλ ἔθεσε ὀριστικῶς ἐν τῇ στοᾷ ἔθχα ὁ λόρδος North ἐποιήσατο ἀνασκαφῆς (τὴν Στοᾶν τοῦ Ἀδριανοῦ). Αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται, λέγει (VIII f° 252), ἐπεισαν αὐτὸν ἀληθῶς εἰπεῖν, οὐδὲν ἔχνης ναοῦ παρετήρησεν, ἀλλ' ὅμως εἶδεν ἀνορυττόμενα τεμάχια φρυγίου μαρμάρου· δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι τὸ μαρμαρον τοῦτο ἐκόσμηε τὴν περιβάλλουσαν τὸν ναὸν στοᾶν, ἥτις ἀναμυθολογῆτο ἡ Ποικίλη (VII, f° 14): δεκατέσσαρες κίονες ἔξω τῆς οἰκοδομῆς ἔφερον τὰ ἐκ τῶν πόλεων ἀγάλματα τοῦ Ἀδριανοῦ. Ὁ Παιυσκνίας τὰ πάντα συνέχεεν ἀποδίδων εἰς τὸ αὐτὸ οἰκοδομημα ἐξ ἑνὸς τᾶς 120 κίονας, ἀνήκοντας εἰς τὸν παρὰ τὴν πύλην τοῦ Ἀδριανοῦ ναὸν — εἰς τὸ Πάνθεον — και ἦσαν ἐκ πεντελικοῦ μαρμάρου· ἐξ ἄλλου δέ, τᾶς κεκοσμημένας ἐκ φρυγίου μαρμάρου στοᾶς, αἵτινες ἀνήκον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός (VIII f° 216, 225): ἐκ συγχύσεως ὡσαύτως ὁ Πιυσκνίας ἀποδίδει εἰς τὸν περιβόλον τοῦ τελευταίου τούτου περιογῆν τεσσάρων σταδίων· ἡ μάλλον, εἶναι τρόπος τοῦ λέγειν (II, f° 201, VII, f° 225). Ὁ ἀντίπῳσιον ὅτι ὁ Θεουκιδῆς (II, 5) τοποθετεῖ τὸ Ὀλυμπιεῖον πρὸς νότον τῆς Ἀκροπόλεως; Ὁ Φωβέλ ἀπαντᾷ εἰς πάντα (II, f° 2^a) εὐπετῶς: «τὸ χωρίον τοῦ Θεουκιδίδου εἶναι διεσθαρμένον: γράφουσι ὅτι εἶπε: ὁ ναὸς τοῦ Διός εἶναι πρὸς νότον τῆς Ἀκροπόλεως, ἐν ᾧ ἔδει νὰ εἴπῃ: ἡ Ἀκρόπολις εἶναι πρὸς νότον τοῦ ναοῦ. Τὸ δὲ «γυμνάσιον», ὅπερ κατὰ τοὺς συγγραφῆς, ἐγεινιάζε πρὸς τὸν ναὸν, εἶναι ἴσως τὸ τοῦ Πτολεμαίου (VIII, f° 225): Ὁ Φωβέλ ἐκάλει οὕτω ὅτι γνωρίζομεν ὅτι εἶναι ἡ στοᾶ τοῦ Ἀττάλου· αἱ ἀμφιβολίαι περὶ τῆς ἀλήθειας τοῦ ὀνόματος ἐπῆλθον αὐτῷ τῷ 1811 (II, f° 20).

Ὁ κ. Σολομών Ρεῦνᾶχ¹⁾ ἀνέφερεν τελευταῖον μίαν τῶν σπουδαιοτάτων ἀνακαλύψεων τοῦ Φωβέλ: τὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης ἐν Κήποις, ὃν ἐτοποθετεῖ εἰς τοὺς Ἀγγελοκήπους⁵⁾. Τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ὁ συγγραφεὺς ποιεῖται

1) Βλ. Prokesh-Osten, Deuknürdigk., II, 622-624· ἡ πρὸς τὸ Ὀλυμπεῖον σχετικὴ αὕτη γνώμη θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ Prokesh ὡς ἀίρεσις» εἰς ἡν βραδύτερον ὑπέπεσαν ὁ Φωβέλ.

2) Ἐξ ἐπιστολῆς καταχωρηθείσης ἐν τῷ Mag. encyel., (1813, V, 365) ἡδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ εἰς παλινοῦσαν ἄλλ' ὁ Φωβέλ πολλὰκις διαμαρτυρεῖται ἐν τοῖς χειρογράφοις αὐτοῦ σημειώσασιν κατὰ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ὁ Barbié ἠλλοίωσε τὸ κείμενον. Ἡλλοῦσχε μίαν τῶν ἐπιστολῶν μου, ἐν ᾗ ἔφερον ἀποδείξεις διὰ τὴν τοποθεσίαν τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός ἐν Ἀθήναις: διὰ τῆς διαστροφῆς ταύτης μοὶ ἀποδίδετε τὰ ἐναντία τῶν ὄσων εἶπον. Ἡ λέξις colouies ἀντι colonnes ἦν ἀνεγνώστα ἐπῆνεχε τὴν παρανόησιν: j'ai dit les colouies d'Hadrien, ce qu'on appelaît les colouies d'Hadrien... (II, fo 201) ἀλλογοῦ VIII, fo 44) λέγει ὅτι οὐδεμίαν εἶδεν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τῶν ἐκτὸς τοῦ ναοῦ κίωνων, ὡς ποριστᾶ αὐτὸν λέγοντα τὸ magasin encyclopedique.

3) Ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Ἀθρακιώτου ἀνοφερομένη ἐπιστολῇ (Alcui cenni critici, σ 145) ὁ Φωβέλ ἐκφράζεται οὕτως: «Ὁ ναὸς τοῦ Διός ἦτο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιβόλου· ἀλλ' οὐδὲν σώζεται, ἐκτὸς εἰάν μικρὰ τις ἀψιδωτὴ θύρα ἐκ μαρμάρου ὑπάρχουσα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δὲν ἀπέτελει μέρος αὐτοῦ, ὅπερ δὲν φαίνεται πιθανόν. Ἐν τῷ αὐτῷ περιβόλῳ ὑπῆρχε παλαιὸς τις ναὸς τῆς Πέας: τρεῖς κακότεχνοι κίονες, ἐσφηνωμένοι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, εἶναι πιθανῶς λείψανα ταύτης. Ἐπρεπε ν' ἀνασκάψῃ τις ὑπὸ τὴν ἐκκλησίαν ταύτην ὅπως εὐρη τὸν ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

4) Bull. de Gorresp. hellén., 1862, σ. 412 ὑς.

5) Πρὸ τῶν ἐν Ἀγγελοκήποις ἀνακαλύψεων του, ὁ Φωβέλ ἐτοποθετεῖ τὸν ναὸν τοῦτον τῆς Ἀφροδίτης ἐν τῷ γῶμφ τοῦ Κυνοσάρκων (VII, fo s).

μνείαν ἀρμόδιως ἐν τῷ *Precis des Voyages* (VIII, f° 71): « Ἀνατολικῶς καὶ εἰς μικρὰν ἀπὸ τοῦ ὄρους Ἀγγέσμου ἀπόστασιν, ἐν χωρίῳ καλουμένῳ Ἀγγελόκηποι, ὑπάρχει ἐκκλησία οἰκοδομηθεῖσα ἐπὶ ἐρείπιων ἰωνικοῦ οἰκοδομήματος, μέσῳ περιβόλου ἐν ᾧ ἀρχαῖον φρέαρ εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ περιβόλου τούτου, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, μεγάλαι συστάδες μύρτων οὐκ ἐπαύσαντο φυόμεναι, καίτοι οἱ κορμοὶ αὐτῶν πολλάκις ἐκάησαν (παρατηρητέον ὅτι ἡ μύρτος... οὐδ' αὖτ' οὐ φύεται εἰς ἀπόστασιν δύο λευγῶν ἀπὸ τοῦ χωρίου)· ὑπὸ τὴν ἐκκλησίαν ὑπάρχει φυσικὸν σπήλαιον εἰς ὃ κατέρχεται τις διὰ πολλῶν βαθμίδων· ἡ θύρα τοῦ σπηλαίου κοσμεῖται δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ὑπὸ δύο ἀναγλύφων, ὧν τὸ ἕτερον εἰκονίζει τὴν Ἀθηνᾶν κρατοῦσαν φιάλην διὰ τῆς μίξ χειρός, διὰ δὲ τῆς ἐτέρας δῖον, εἰς δὲ τοὺς πόδας αὐτῆς εἶναι ὁ ὄφις καὶ ἡ γλαυξ ἐπὶ τοῦ ἐτέρου δὲ ἡ Κυβέλη, ἧς παρὰ τοὺς πόδας γρύψ, κρατῶν κρανίον ταύρου, καὶ φιάλην¹⁾. Παρατηρῶ ὡσαύτως ὅτι ἡ λέξις κῆποι ἢ μὴ πλέον ἐν χρήσει ἐν τῇ καθομιλουμένῃ, μόνον ἐνταῦθα διειρηθή. Τὸ πᾶν μὲ πείθει ὅτι ἀνεῦρον τὰ ἐρείπια τοῦ νκοῦ τῆς ἐν Κήποις Ἀφροδίτης... » Βλέπετε ἐπὶ πότων ἀδυνάτων τεκμηρίων στηρίζεται ὁ ταυτισμός.

« Ὁμολογῶ, ἔγραψεν αὐτῷ τῷ 1807 ὁ Barbié, ὅτι θὰ ἐπιθύμουν νὰ εὐρίσκητε αὐτόθι ἐπιγραφὴν τινα ». Ὁ Φωβὲλ οὐδὲν ἔπεισεν, ἀλλ' ὅμως οὐδέποτε παρεδέξατο τοὺς λόγους τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ: « Μὲ ὅσα καὶ ἐν λέγωσι, γράφει βραδύτερον (VIII, f° 255) ἐπιμένω εἰς τὴν ἀνακάλυψίν μου τοῦ νκοῦ τῆς Ἀφροδίτης ἐν Κήποις· ὅτι ἀνεῦρον ὁμιλεῖ πλέον ἢ τὰ βιβλία, ὁ δὲ Chandler μὲ τὴν Χρυσοσπηλιώτισσάν του οὐδὲν ἀποδεικνύει· ἡ ἐκκλησία ἢ φέρουσα τὸ ὄνομα τοῦτο εἶναι ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως· ὑπάρχει ἕτερον χρυσοῦν σπήλαιον²⁾ ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Ἀκροπόλεως· ἀλλ' οὔτε κῆποι, οὔτε ναός, οὔτε μύρτος ».

Οὐχ ἦττον τολμηρὸς θὰ φανῇ καὶ ὁ ταυτισμὸς ὃν ὁ Φωβὲλ ἀπὸ τοῦ 1810 περίπτου, ἤρξατο προτείνων ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ἀρείον Πάγον. « Ἡ τοποθεσία τοῦ Ἀρείου Πάγου ἠγνοεῖτο μέχρι ἐμοῦ. Ἐπὶ τοῦ λόφου ΒΑ τοῦ Μουσείου, ἐναντι τῆς ἀκροπόλεως, ἐπομένως πρὸς δυσμὰς, καὶ ἐγγὺς τῶν ἀρχαίων τειχῶν, ἔκειντο τὰ δύο δικαστήρια· τὸ μεγαλύτερον ἔλαβε τ' ὄνομα τῆς Πνυκὸς καὶ τοῦ Τριγώνου, ἐκ τοῦ τριγωνικοῦ αὐτοῦ, ὡς νομίζω, σχήματος, ὅπερ ἕνεκα τῆς ἐκτάσεως αὐτοῦ ἦτο κατάλληλον δι' ἐκκλησίαν δήμου· τὸ δικαστήριον, τὸ Βῆμα, σώζονται τέλειον. Βλέπει τις ἐπὶ τοῦ βράχου εἶδος τι βήματος· παρ' αὐτὸ δέ, καὶ πρὸς τ' ἀριστερά, δύο χώρους ἐδρῶν, τὸν μὲν μικρὸν ὀπισθεν τοῦ ἐτέρου ὡς περιγράφει αὐτοὺς ὁ Παισαίνης· ἦσαν οἱ ἀργοὶ λίθοι ὁ τῆς Ὑβρεως καὶ ὁ τῆς Ἀναιδείας, ἐφ' ὧν ἐκάθητο ὁ κατηγορούμενος καὶ ὁ κατήγορος. Πλεῖστοι γῶροι βάρων — ὁ Πλούτων, ὁ Ἐρμῆς καὶ ἡ θεὰ Θέμις εἶχον ἐκεῖ τὰ ἑαυτῶν ἀγάλματα — εἰσὶ πλάγιως· εἶτα, ἐναντι τοῦ βήματος, βλέπει τις ὅπασ ἐφ' ὧν ἐστηρίζοντο οἱ ὀρθοστάται αἱ βαστάζοντες τὴν στέγην, εἶδος ἀγγαρείου ἐφ' οὗ συνεδρίαζον οἱ δικασταί. Ἐγγὺς που, σηκὸς τις, ἐν ᾧ, ὡς εἰκάζω, ἦτο τὸ ἀγαλμα τῆς Ἐριννύος, τῆς θεᾶς τῶν ἐκδικήσεων, εἰς ἣν ὤμνουν εἰς τὰς Ἐμμενίδας ἐπὶ τῶν ὄρχων τῶν θυομένων τραγῶν. Ἐφθάνον εἰς τὸν Ἀρείον Πάγον διὰ πολλῶν βαθμίδων πρὸς αἷς ἦσαν λυχνίσκοι λελαξευμένοι ἐν τῷ βράχῳ· γνωστὸν ὅτι τὸ δικαστήριον τοῦτο συνεδρίαζε τὴν νύκτα » (VIII, f° 214)³⁾.

(ἀκολουθεῖ)

(1) Bull. de Corresp. hellén. 1894, 488-489.

(*) Χρυσοσπηλιώτισσα Σ. Μ.

(2) Βλ. Pouqueville, voyage de Grèce, v, 59 (1826) Prokesch-Osten, Denkw, II, 218 κε'.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ

Τὸ ἐπὶ τῆς λεωφόρου Πανεπιστημίου ἀριθ. 46 λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν « Λύκειον Ἀθαν. Παπαγεωργίου καὶ Ἀχιλλέως Γρηγοριανοπούλου » ἀνακαινισθὲν ἐντελῶς διὰ τῆς προσθήκης νέων αἰθουσῶν παραδόσεων ἐν τῇ εὐρυχωροτάτῃ καὶ ἐκ πύκτων καταφύ-φ αὐτοῦ αὐτῇ μετονομάζεται « Πανελλήνιον Λύκειον ». Ὅπόσον δὲ ὑγιεινότεραι καθίστανται αἱ αἰθουσαι τῶν παραδόσεων, ὅταν αὐταὶ δὲν εὐρίσκωνται ἐντὸς τοῦ οἰκοδομήματος, ἐν ᾧ διαιτῶνται δεκάδες ἐσωτερικῶν μαθητῶν, οὐδεὶς μὲν ἀμφισβητεῖ, συνιστῶσι δὲ θερμῶς οἱ ἀρμόδιοι. Ἡ διεύθυνσις τοῦ « Πανελληνίου Λυκείου » ἐπιθυμοῦσα νὰ ἀνταποκριθῇ πληρέστερον εἰς τὰς σημερινὰς ἀπαιτήσεις τῆς κοινῆς τῆς τοσοῦτον εὐμενῶς καὶ προθύμως ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως ὑποστηρίζουσας αὐτὸ πάση δυνάμει καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον διδασκαλίαν τῶν ξένων γλωσσῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς γαλλικῆς προσέλαβε Γάλλον παιδαγωγὸν τὸν κ. Paul Livadari, ὅστις πρὸς τῇ ἀνωτέρα ἐπιμελητείᾳ θὰ ἐξασκῇ τοὺς ἐσωτερικοὺς μαθητὰς εἰς τὸ γαλλιστὶ διαλέγεσθαι κατὰ τὰς διαθέσιμους ὥρας, τὰ διαλείμματα καὶ τοὺς περιπάτους. Ὑπὸ εἰδικῶν ὡσαύτως καθηγητῶν διδασκῶνται θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς καὶ αἱ λοιπαὶ νεώτεραι γλώσσαι, ἡ ἀγγλική, γερμανικὴ καὶ ἰταλική. Ἐν δὲ τῷ ἐμπορικῷ τμήματι τοῦ Λυκείου λειτουργήσωσι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δύο τάξεις αὐτοῦ ἡ Α' καὶ ἡ Β', ἐν οἷς διδασκῶνται τὰ ἐν τῷ κανονισμῷ ἀναγραφόμενα διάφορα εἰδικὰ μαθήματα.

Τὸ Λύκειον περιλαμβάνει 1) δημοτικὸν σχολεῖον, 2) ἑλληνικὸν σχολεῖον, 3) τρεῖς γυμνασιακὰς τάξεις καὶ 4) δύο τάξεις ἐμπορικῆς σχολῆς.

Δέχεται ἐσωτερικοὺς, ἡμισυσσίτους καὶ ἐξωτερικοὺς μαθητὰς.

Διὰ τοὺς κ. κ.

ΟΙΝΟΠΩΛΑΣ ΚΑΙ ΟΙΝΕΜΠΟΡΟΥΣ

Εἰδοποῦνται ὅτι ἐν Ἀλιβερίῳ μετερχομένου τὸν οἰνομεσίτην, τοῦ τιμίου καὶ δεξιοῦ νέου κ. Κωνστ. Γ. Λεύκου ἐνοικιαστοῦ δημοτικῶν φόρων, δύνανται ἀποτανωθῆναι πρὸς αὐτόν, διὰ πᾶσαν σχετικὴν πρὸς τὸ γλεῦκος πληροφροῖαν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀγορὰν τοιοῦτου, ἣν ἀναλαμβάνει ἀντὶ ἐλαχίστης προμηθείας.